

دنيا نهايت دیدگاه کوردلان است که آن سوي دنيا را نمي نگرند/انسان آگاه به دنيا دل نمي بندد

امام علی(ع) در مورد دنيا می فرمایند: همانا دنيا نهايت دیدگاه کوردلان است که آن سوي دنيا را نمي نگرند اما انسان آگاه نگاهش از دنيا عبور کرد...

خبرگزاری مهر-امام علی(ع) در مورد دنيا می فرمایند: همانا دنيا نهايت دیدگاه کوردلان است که آن سوي دنيا را نمي نگرند اما انسان آگاه نگاهش از دنيا عبور کرده از پس آن سراي جاویدان سراي آخرت را مي بیند. پس انسان آگاه به دنيا دل نمي بندد و انسان کوردل تمام توجه اش دنياست. امام علی(ع) در خطبه شصت و سوم نهج البلاغه می فرماید: «جهان منزلگاهی است که جز در خودش(و به وسیله بهره برداری صحیح از آن) سالم نتوان ماند و با کارهایی که مخصوص دنياست از آن نجات نتوان یافت، مردم به وسیله دنيا آزمایش می شوند. بنابراین هر چیز از دنيا را به خاطر دنيا به دست آورند از کفشان می رود و حساب آنرا باید پس بدهند و اما آنچه را که از دنيا برای غیر این جهان تهیه کرده اند به آن خواهند رسید و با آن خواهند بود. دنيا در نظر خردمندان همچون سایه ای است که هنوز گسترده نشده، کوتاه می گردد و هنوز فزونی نیافته نقصان می پذیرد.>

امام علی(ع) نگاه مناسبی به دنيا دارد و روش برخورد آن حضرت با دنيا در نوع خود بی نظیر است. امام علی(ع) در خطبه 52 نهج البلاغه این چنین دنيا را تعریف می کنند: «آگاه باشید! گویا دنيا پایان یافته و وداع خویش را اعلام داشته است، خوبیهایش ناشناخته مانده به سرعت پشت کرده می گذرد، ساکنان خود را به سوي نابود شدن می کشاند و همسایگان را به سوي مرگ می راند. آنچه از دنيا شیرین بود تلخ شده و آنچه صاف و زلال بود تیرگی پذیرفت و بیش از ته مانده ظرف آب ریخته شده از آن باقی نمانده است، یا جرعه ای آب، که با آن عطش تشنگان دنيا فرو نخواهد نشست. ای بندگان خدا! از سرايي کوچ کنید که سرانجام آن نابودي است، مبدا آرزوها بر شما چیره گردد، میندازید که عمر طولانی خواهید داشت!>

حضرت در خطبه 32 نهج البلاغه، روش برخورد با دنيا را این چنین شرح می دهند: «ای مردم! باید دنیای حرام در چشمانتان از پر کاه خشکیده و تفاله های قیچی شده دامداران، بی ارزش تر باشد. از پیشینیان خود پند گیرید، پیش از آنکه آیندگان از شما پند گیرند، این دنیای فاسد نکوهش شده را رها کنید، زیرا مشتاقان شیفته تر از شما را رها کرد.>

امیرالمؤمنین(ع) در خطبه 45 نهج البلاغه نیز در برخورد با دنيا، این چنین توصیه می فرمایند: «دنيا خانه آرزوهای است که زود نابود می شود و کوچ کردن از وطن حتمی است. دنيا شیرین و خوش منظر است که به سرعت به سوي خواهانش می رود و بیننده را می فریبد، سعی کنید با بهترین زاد و توشه از آن کوچ کنید و بیش از کفاف و نیاز خود از آن نخواهید و بیشتر از آنچه نیاز دارید طلب نکنید.>

توصیه امام علی(ع) در خطبه 63 نهج البلاغه بر طبق آنچه که گفته شده شنیدنی است. امام علی(ع) فرمود: در هر که شش خصلت جمع شود هیچ خواسته ای را برای رسیدن به بهشت و هیچ چیز را برای گریز از دوزخ رها نساخته است: 1- کسی که خدا را بشناسد و اطاعتش کند. 2 - شیطان را بشناسد و نافرمانیش کند. 3 - حق را بشناسد و پیرو آن شود. 4 - باطل را بشناسد و از آن بپرهیزد. 5 - دنيا را بشناسد و آنرا دور بیفکند. 6 - آخرت را بشناسد و آنرا بطلبد.

مردی به علی(ع) عرض کرد: ای امیرالمؤمنین(ع) دنيا را برای ما توصیف کن. حضرت فرمود: من برایت چه وصف کنم از خانه ای که هر که در آن تندرست است ایمنی ندارد و هر که در آن بیمار است پشیمان است و هر که در آن فقیر است غمگین است و هر که در آن بی نیاز است گرفتار است. در حلال آن حساب و در حرام آن عذاب است. یک بار همین مطلب از علی(ع) سؤال شد پس فرمود: سخن به درازا بگویم یا به اختصار؟ راوی عرض کرد: به اختصار، حضرت فرمود: حلال دنيا حساب دارد و حرام آن عذاب دارد.

حضرت علی(ع) می فرمایند: خوب خانه ای است دنيا، اما دنيا برای کسی است که آنرا خانه خود نداند. منظور حضرت این است که انسان وابسته به دنيا نشود و به دنيا به این دید بنگرد که توشه ای را برای آخرت بردارد.

امام علی(ع) می فرمایند: همانا دنيا سراي راستي برای راست گویان و خانه تندرستی برای دنیاشناسان و خانه بی نیازی برای توشه گیران و خانه پند برای پندآموزان است، دنيا سجده گاه دوستان خدا، نمازگاه فرشتگان الهی، فرودگاه وحی خدا، جایگاه تجارت

دوستان خداست که در آن رحمت خدا را به دست آوردند و بهشت را سود بردند. چه کسی دنیا را نکوهش می‌کند؟ و جدانش را اعلام داشته و فریاد زد که ماندگار نیست و از نابودی خود و اهلش خبر داده است؟ و حال آنکه دنیا بابلی خود بلاها را نمونه آورد و با شادمانی خود به آنان شادمانی رساند. در آغاز شب به سلامت گذشت اما در صبح‌گاهان با مصیبتی جانکاه بازگشت تا مشتاق کند و تهدید نماید و بترساند و هشدار دهد. پس مردمی در بامداد با پشیمانی دنیا را نکوهش کنند و مردمی دیگر در روز قیامت آنرا می‌ستایند دنیا حقائق را یادشان آورد، یادآور آن شدند از رویدادها برایشان حکایت کند او را تصدیق کردند و اندرزشان داد، پند پذیرفتند.

امیرالمؤمنین(ع) می‌فرماید: پس در عزت دنیا بر یکدیگر پیشی نگیرید و فریب زینتها و نعمتها را نخورید و مغرور نشوید و از رنج و سختی آن ننالید و ناشکیبا نباشید، زیرا عزت و افتخارات دنیا پایان می‌پذیرد و زینت و نعمت‌هایش نابود می‌گردد و رنج و سختی آن تمام می‌شود و هر مدت و مهلتی در آن به پایان می‌رسد و هر موجود زنده‌ای به سوی مرگ می‌رود و بر او می‌گریند و دیگری که بازمانده است به او تسلیت می‌گویند. یکی دیگر بر بستر بیماری افتاده، دیگری به عیادتش می‌آید و دیگری درحال جان کندن است و دنیاطلبی در جستجوی دنیاست که مرگ او را درمی‌یابد و غفلت زده‌ای که مرگ او را فراموش نکرده است و آیندگان نیز راه گذشتگان می‌پویند. به هوش باشید! مرگ را که نابود کننده لذتها و شکننده شهوت‌ها و قطع کننده آرزوهاست به هنگام تصمیم بر کارهای زشت به یادش آورید و برای انجام واجبات و شکر در برابر نعمتهای و احسان بی‌شمار الهی از خدا یاری خواهید.

حضرت در جای دیگر می‌فرماید: همانا دنیا نهایت دیدگاه کوردلان است که آن سوی دنیا را نمی‌نگرند اما انسان آگاه نگاهش از دنیا عبور کرده از پس آن سرای جاویدان سرای آخرت را می‌بیند. پس انسان آگاه به دنیا دل نمی‌بندد و انسان کوردل تمام توجه اش دنیاست. بینا از دنیا زاد و توشه بگیرد و نابینا برای دنیا توشه فراهم می‌کند.

در این دو روایت حضرت به این نکته‌ها اشاره دارند که برای وابسته نشدن به دنیا توجه داشته باشید که دنیا فناپذیر است و دیگر اینکه در هر لحظه از زندگیش متوجه مرگ باشد و خود را متذکر شود که بعد از دنیا، آخرت جاویدان است. پس توشه‌ای را از دنیا بگیرد.

امام علی(ع) در ارتباط دنیا و آخرت می‌فرماید: «#دنیائی که بدون هماهنگی و مسائل ملکوتی و قواعد الهی بدست آمده، به آخرت دو دشمن ناجور و دو راه جدائی از هم هستند، راه بهشت و راه دوزخ؛ پس کسی که این گونه دنیا را دوست داشت و به آن دل بست آخرت را دشمن داشته و از دست می‌دهد، این دنیا و آخرت همانند مشرق و مغرب هستند که روند بین آن دو به هر کدام نزدیک شوند از دیگری دور می‌گردد با این اختلافی که این گونه دنیا و آخرت دارند، دو زن را می‌مانند که دارای یک شوهر باشند که هیچ وقت با هم سازگاری ندارند.»

منظور حضرت این است که اگر انسان از شب و روزش در دنیا به نحو احسن استفاده کند و در راه عبادت خدا مشغول باشد و به آنچه که در دست خود دارد راضی باشد و چشم به دست خود دارد راضی باشد و چشم به دست دیگران نداشته باشد و از طمع دنیا دوری کند و در زندگی قناعت و سادگی را پیشه کند و حلال خود را حرام نکند و ت مام این کارها را برای رضا و خوشنودی حضرت حق انجام دهد، در آخرت جایگاه والایی دارد. پس این چنین زندگی کردن است که می‌توان گفت که از طریق دنیا به آخرت رسیده و این دنیا مطلوب است.

امام علی(ع) می‌فرماید: به دنیا به دید بی‌اعتنایی که بی‌میل به آن هستید نگاه کنید زیرا به خدا سوگند به زودی ساکنان زمین نقل مکان می‌کنند و آنان که با خوشگذرانی با کمال آسایش به سر می‌برند به سخت‌ترین شرایط گرفتار می‌آیند. جوانی‌ای که رفته به انسان باز نمی‌گردد و کسی نمی‌داند برای آینده چه بر سرش خواهد آمد که منتظر آن باشد. شادی در دنیا با غم آلوده است، نیروی بدن به طرف ضعف و سستی می‌گراید. بنابراین فراوان بودن شادی آفرینان شما را مغرور نگرداند زیرا شگفت انگیزان به شما وفا نخواهند کرد. خدا رحمت کند کسی را که فکر کند و پند بگیرد و بینا شود. آنچه در دنیا وجود دارد به زودی مثل این است که قبل نبوده است و آنچه از آخرت وجود دارد به زودی مثل باقی‌ها خواهد بود.*

*برگرفته از مقاله دنیا از دیدگاه حضرت علی(ع) در نهج البلاغه، پژوهشگر: موسی مباحثی